

L'art europeu, a subhasta

De les deu obres d'art més cares de la història, nou són europees i han anat a parar a mans privades del Japó i Estats Units. El «frenesí» econòmic i artístic que envaeix darrerament el mercat s'estén a poc a poc com una taca d'oli.

Conxa Rodríguez

Lagost passat els estaments administratius italians s'indignaven per la fugida permanent d'obres d'art cap als Estats Units; els venedors de les dues sales de subhastes més importants de Londres ja s'han acostumat a adjudicar lots a compradors de l'altra banda de l'Atlàntic o als nipons; els japonesos van gastar en obres d'art a l'estat espanyol, l'any 1987, 3.300 milions de pessetes, el doble que l'any anterior. Qui paga, mana... i pel que es veu, el ien i el dòlar se sobreposen a altres monedes quan es tracta d'obres d'art.

Quan l'any 1970 el Museu Metropolità de Nova York comprava a Londres el *Retrat de Juan de Pareja*, fet per Velázquez, per 650 milions de pessetes, semblava que el preu d'obres d'art capdavanteres s'havia desorbitat i que les institucions públiques tenien la paella pel mànec. Velázquez va mantenir el

rècord per molts anys; però quan aquest va superar-se, tot es va transformar.

Els preus es disparen de temporada en temporada i les empreses privades han desplaçat les institucions públiques en aquest mercat d'especulació i cultura. La cursa, de tota manera, tendeix a revaloritzar espectacularment les obres impressionistes i alguns pintors moderns com Picasso, i a posar-les en mans de japonesos i americans, que són els que més paguen.

Els preus assolits en els darrers dos anys en el mercat de les subhastes i els seus protagonistes són prou coneguts: la companyia d'assegurances nipona Yasuda Fire and Marine pagava, l'any 1987, 5.000 milions de pessetes per *Els gira-sols*, de Van Gogh; *Mata de lliris*, també de Van Gogh, un pintor mort a la misèria, va costar 6.050 milions; la cadena de grans magatzems japonesa Mitsukoshi es feia amb *Acrobata i jove arlequí*, de Picasso, fa poques setmanes a Londres per 4.200 milions;

A l'esquerra «L'acrobata i jove arlequí», de Pablo Picasso, que s'ha venut recentment per 4.200 milions de pessetes. A la dreta, la Fundació Miró protagonitzarà el febrer vinent una subhasta organitzada per la prestigiosa Galeria Sotheby's.

pel quadre *Al prat*, de Monet, van pagar-se 3.000 milions; per *Maternitat*, de Picasso, 2.872, etc.

La incursió dels japonesos en el mercat de l'art internacional afegeix una nota de *romanticisme* i misteri a les transaccions, a més de disparar els preus. Yasud Goto, comprador d'*Els gira-sols*, declarava, després de l'adquisició, que no pensava tornar a vendre'l. L'única raó que l'havia dut a gastar-se 5.000 milions de pessetes era el plaer de contemplar el quadre, que ara penja a la seu central de la companyia, i també el plaer d'assegurar-lo a la seva pròpia companyia d'assegurances.

Un grup d'especialistes americans confrontava opinions fa unes setmanes a la revista *Fortune* tot dient: «als japonesos els agrada comprar tota la història, no sols l'objecte. Al començament, els veiem molt interessats en l'escola de París, perquè amb artistes com Modigliani i Utrillo tens no solament la pintura sinó també tot l'atractiu de la vida bohèmia de París». Masao Nangato, propietari del grup d'empreses Minami, i col·leccionista d'obres de Salvador Dalí, viatja sovint a Occident per adquirir obres per a la seva col·lecció. Fa pocs mesos va visi-

Les deu obres més cares de la història

		En milions	Venda
<i>Mata de lliris</i>	Van Gogh	6.050	11-11-1987
<i>Els gira-sols</i>	Van Gogh	5.000	30-3-1987
<i>Acròbata i jove arlequí</i>	Picasso	4.200	28-11-1988
<i>Al prat</i>	Monet	3.000	28-6-1988
<i>Maternitat</i>	Picasso	2.872	14-11-1988
<i>El pont del Trinquetaille</i>	Van Gogh	2.656	29-6-1987
<i>Sortida en fals</i>	Jasper Johns	2.200	10-11-1988
<i>Gàbia d'ocells</i>	Picasso	1.785	10-11-1988
<i>Henry, el lleó</i>	Anònim	1.709	7-12-1983
<i>Posta de sol</i>	Van Gogh	1.709	24-4-1985

tar Figueres, i després va adquirir tres noves obres: *La batalla de Tetuan*, *La madonna de Portlligat* i *Retrat d'Abraham Lincoln*. Les inversions nipones en art, en un moment en què el ien s'ha revaloritzat respecte al dòlar, miren cap a Occident.

Encara que les valoracions dels subhastadors solen filar molt prim, tant de les obres capdavanteres com les de les menys importants, les subhastes porten sempre alguna que altra sorpresa. Fa pocs dies, a Sotheby's de Londres, es va vendre el quadre de Murillo *La Sagrada Família*, una concessió benèfica de la família reial holandesa. L'obra es valorava en 17 milions de pessetes, i se'n van pagar 140. El quadre *Mandolina*, de Picasso, en una de les recents subhastes *sonades*, no va arribar al preu mínim establert pel venedor i els subhastadors.

Galeries i magatzems

Christie's, de Londres, ja ha anunciat a bombo i platerets la subhasta de pintura espanyola del pròxim mes de febrer. Una de les peces més cotitzades és l'obra de Benlliure *Celebrant Santa Maria de la Rosa*, de la qual s'espera obtenir almenys 25 milions de pessetes. Una altra obra del mateix pintor es va vendre a la sala Brok de Barcelona el darrer octubre per 12 milions de pessetes —la valoració prèvia—. El rècord de venda de la sala Brok —prou més petit que els de Christie's i Sotheby's, però no gens insignificant pel que fa a l'obra— va assolir-se fa uns sis anys amb una obra no capdavantera de José Gutiérrez Solana, per la qual van pagar-se més de 14 milions de pessetes. Per aquests dies pre-nadalencs, la mateixa sala de subhastes barcelonina torna a traure a la venda un grapat de peces artístiques, entre les quals figuren Ramon Casas,

Sorolla i Torres García, que amb dalís, mirós, picassos o barcelós remouen també un bon raig de milions en transaccions.

Els rècords en venda d'obres d'art a l'estat espanyol són prou més moderats que els de Londres i Nova York. El quadre del Greco, *Cristo con la cruz auestas*, i el de Goya, *Vuelo de brujas*, són els capdavanteres, venuts per 82 i 79 milions de pessetes respectivament. Barcelona i Madrid tenen representació de les dues grans cases de subhastes del món, però aquestes es veuen obligades a llogar les sales d'un hotel quan organitzen una subhasta en aquestes ciutats.

Juntament amb les grans subhastes, el mercat de l'art es fa, en bona part, a galeries i *magatzems de l'art*. A Barcelona, a més de la sala Brok, hi vénen també a Prestige, Born, Balcli's i Barna, entre d'altres. L'obertura de Togo Brunnes, una mena de magatzem i galeria d'art a l'Eixample barceloní, és una aposta per la inversió econòmica en art jove, com fan també a la sala Parés o al recorregut pel carrer Consell de Cent-Rambla de Catalunya. A Alacant, l'activitat mercantil-artística passa per la sala G. de la Mano.

Una subhasta extraordinària se celebrarà el pròxim mes de febrer a Barcelona, organitzada per Sotheby's i protagonitzada per la Fundació Miró, que ha acudit a aquest recurs per vendre 125 litografies, 156 gravats i 24 llibres del fons de la fundació. Amb aquesta venda se *suavitza* el dèficit financer produït, en part, pels canvis dels sistemes de seguretat que han hagut de fer-se arran del robatori del passat abril. Les obres s'exhibeixen ara a Madrid, Tòquio, Londres i Colònia per tornar a Barcelona i veure qui en dona més. Potser, algun japonès murri i rialler hi abocarà un bon grapat de iens. □

tano

tano

tano

tano

tano

tano

GANDIA